

Pol To Numbo Fonga Ai Korin Sios Leni Rumbwero Chengi

¹ Ani Pol, ani Kurais Jisas himache. Gotri ri okokona ki Jisas himache hinga ri ani esiro. Woro, ani ga nui hiparakambwe fori, Timoti, ga kunu Korin kipe sios lenga, e, Girik mapwa tokwe dau Gotri ni sembe hasini dau hima lenga, kunu ni do chengi si humbwendau. ² Woro nui Yapai Gotri ga nui Apukolaka Jisas Kurais ga kunu keke fi woni kui sembe ti ratorosiwa sembe wahapi ki o ku dakonda.

Gotri Pol ni okulandau keke ri wese'aro

³ Nunu nui Apukolaka Jisas Kurais ri Yapai, Gotri hi tini ma nu rasai. Rini nui Yapai naha, rini ki hima keke wo sumbu mu naha ti dau. Rini ele sembe nomo andau hima le wui sembe tini ratorowani sembe wahapi ki ai sukwandau Gotri. ⁴ E, ele nomo hinga nunu ki sukwawani rindombwa sembe wahapi ti nunu handau. Woro hingambwa nunu okwe ele nomo ba fwele randau hima leni sembe wahapi ti Gotri nunu handau hingambwa wunu nu ha ki. ⁵ Hinde wowani, ele amwaka miyafu naha Kurais ri mendiro hingambwa nunu ki do ai tani sukwasinda. Woro o hingambwa rini ki dau sembe wahapi sumbu okwe nunu ki ai tani talesindau. ⁶ E, nunu nomo fwele nu rawa, oti kui sembe ki sembe wahapi sukwandau Gotri kunu ri ai ri ra'ai ki nu randau. E, Gotri sembe wahapi ti nunu ri hawa, kunu okwe sembe wahapi ti kunu ki sukwano. Woro o sembe wahapi to kunu okulawa kunu kwambu tiki ku etisini do nomo nu randau hingambwa ele nomo o hingambwa o ku rakonda. ⁷ Nunu kunu ni inaka omwesika naha ki nu hambwandau, kwambu ki o ku

etikonda. Hinde wowani, nunu nu hambwasindau, kunu nunu ga nomo ti funda o nu randa, woro hingambwa nunu ki sukwandau sembe wahapi ti okwe kunu ki o hingambwa sukwandau.

⁸ Ai hiparakambwe le, ka nomo laka Esiya mapwa ki nunu ki sukwaro tini ku hambwa ki nu okokonandau. Woro o nomo omwesika naha to sukwani nui kwambu tini yititakwilini nunu rawaikoro. Wosiwani nunu ka hinga nu hambwandaro, o ya fiya nu hakonda. ⁹ Mwe naha, nui inaka ki ka hinga nu hambwaro, nunu kotimwosini o nunu yeni sikonda. O sumbu hinga nunu ki sukwaro ti, apa nunu ka hinga nu hambwa hinga, nui kwambu tiki nu dikikoro, mina, haro hima leni ai wunu rasaindau Gotri kwambu numbwa sembe rini nu hano. ¹⁰ Ka kapwa nomo naha to ya nunu yeni sikowani, Gotri to nunu keke woni nunu ri ai rataro. Woro hingambwa ichai o nunu ri ai ra'aikonda. Nunu rini ni sembe ti kwambu naha ki nu hasindau ti ka hinga: Kapwa mwa'ambwe fwele walambe sumbu nunu wosikowa nunu ri okulasiwa kipe tumbwa ete nu dano. ¹¹ Woro kunu nunu ku okula ki Gotri ni ma ku uchahambwanda. Wondawa Gotri ele hima miyafu rini ni uchahambwandau mwanji ni ri mendini sa nunu ri okula. Wosiwa ele hima miyafu nunu ni wu hambwasini Gotri nunu keke woni nunu wosiro sumbu keke rini numbwa ya sa wu wese'anda.

Pol Korin leni nimba gambo nambwe

¹² Woro nunu ka sumbu hinga nu wosindau tini hi nuhi nu rasaindau: Nui sembe ki dau mwanji ti ka hinga amwei nu sawendau, nunu Gotri nunu haro halaya sumbu tinga, e, sumbu mwe naha tumbwa sirinandau sumbu tinga nu torosini nu ichi'uchandau. Woro do sumbu hinga do nuwe ki hambwa laka hambwandau hima rito sawekawesiwani nu sirinanda nambwe, mina, Gotri hima keke wo sumbu to nunu okulawani o numbo hinga ki nu

indau. Ele sumbu kipe hinga nu torosini ele hima i nindo ki ya nu ichi'uchanda. Woro kunu ki ka sumbu hinga ti miyafu naha nu mekundo. ¹³ Woro kale chengi kunu ni nu kaindau ti, mwanji anandi fotini kunu nu sawenda nambwe, mina, ku heini mwanji mwe ti ku hambwandau numbwa o nu kaina. Woro nunu ka sumbu hinga tito kunu ki sukvano gisi tini nu nikisindau: ¹⁴ Gamindache ri nunu ni ku hambwandau, woro Apukolaka Jisas gisi tiki ya tinda ete ku hambwakonda, kunu keke hi kuhi nu rasaikondau hingambwa kunu okwe hi nuhi ti o ku rasaikonda.

¹⁵ Ani o sumbu keke sembe kunu ni mwe naha ete ani hasini sembe kuhi ti numbo fisi hinga kunu ani okula kinani kunu tambwa a ta kinani metengei naha inaka ki ani hambwasiro. ¹⁶ Ani ka hinga ani hambwaro, kunu tambwa a mwaseni a tani kunu ani heisinimbwa kunu ani hanja'aisini Masetoniya mapwa tokwe ani isini, Masetoniya ani ai hanja'aisini kunu tambwa ani ai tano. Wosiwambwa kundo ku ani hambwewa Jutiya mapwa tokwe ani i ki. ¹⁷ Ka hinde hinga? Ani o hinga ai inaka ki ani hambwaro ti, mwanji nimba a se'i setani ani hambwani a bwaro'o? E, sumbu fo a wosi ki ai inaka ki ani hambwandau ti, ele nuwe pe hima leto "Ei" nandau takisopo kumbwa ai "Minambwe" nandau hinga a sirinani a wondau'u? Minambwe naha. ¹⁸ Sumbu mwe naha tumbwa sirinandau Gotri kumbwa mwe naha kari kau a bwandau. Ele mwanji hinga tinda kunu a sawendau ti, "Ei" nasini "Minambwe" ai nandau hinga mina. ¹⁹ Hinde wowani, ani, Sailas, e, Timoti kui nindo ki Gotri mwanji ti kunu nu bwaro ti, o mwanji Gotri Che ri, Jisas Kurais, ri mwanji ni nu bwaro. Woro ku hambwanda: Kurais rini "Ei" ga "Minambwe" ga ri nanda nambwe. Mina. Kurais rini ki "Ei" nandau mwanji tumbwa dau. ²⁰ Mwe naha, Gotri injiro mwanji miyafu ya dau. Woro ele mwanji hinga

tinda ete Kurais rini ki sukwaro ti “Ei” tumbwa. Woroki Gotri mwanji ti nu mendi mendi Kurais hi tiki ka hinga nu sawendau, “Mwe naha.” Woro o mwanji kumbwa nu bwandani Gotri hi tini ya nu rasainda. ²¹ Gotri tombwa nunu ga kunu ga funda nunu ri okulandawani Kurais ni nu hambwasini kwambu tiki ya nu eninda. Wosini ri tau ra kinani ya nunu ri yari'i yaritasi. ²² Woro ri wupa ti nunu ri owesini ka ri Himamwale Kipe nui sembe we ki ya kwai ri owesi. Ka ri Himamwale Kipe nunu ri haro ti, ichai Gotri nunu ha kinani ri bwasiro mwa'ambwe ni mwe naha nunu ri ha kinani mwanji ri injiro.

Pol wunu tambwa huwainani ri i nambwe

²³ Gotri ani heindawani ri miyaningisopo ki do mwanji kunu a sawekonda. Ani sembe nomo ti kunu ani hano ti a diyaha, o keke ani Korin ko tokwe ani i nambwe. ²⁴ Woro nunu kui sembe ha sumbu ti nu aulinda nambwe. Mina. Hinde wowani, sembe ha sumbu kuhi ti kwambu ki ya ku etihito. Nunu eripe'aripe sumbu ti amwei sukwa kinani kunu ga tau funda nu randau.

2

¹ O keke ani ai inaka tiki ka hinga ete ani hambwaro: Ani kunu tambwa ani ai tani sembe nomo ti kunu ani ha hinga. ² E, sembe nomo ti kunu ani hapo namoto ai sembe ti yewa eripe'aripe ti ani ki sukvano? Kunu nambwe napo eripe'aripe ti hinde ani ki sukwa kumbwa. ³ Kunu ani ni eripe'aripe ti handau himiyama hurahama ahi, o keke kunu tambwa a tani sembe amwaka kunu ani hano ti a diyaha. O hinga keke chengi ti imbihumbwa o kunu a kaisiro. Hinde wowani, ani kunu ni mwe naha ka hinga ani hambwandau. E, ani mwa'ambwe fo keke ani eripewani kunu okwe ani ga funda ete nu eripendau. ⁴ Mwe naha, imbihumbwa chengi ti kunu a kairo gisi ki, sembe nomo tinga sembe amwaka tinga miyafu naha ani ki sukwawani

ani ichakandani kunu a kairo. Woro o chengi kunu a kairo ti, sembe nomo kunu ani ha ki a kai nambwe. Mina. A kairo bomo ti, kunu naha keke a wondau sumbu tini kunu a sawehambwaro.

Kapwa sumbu wosiro hima i kapwa sumbu ni sa wu rani humbwe

⁵ Ka sembe nomo rawakwaro hima ri, ani numbwa sembe nomo ti ri ha nambwe. Mina. O keke apa andombwa mwanji kwambu ki a sawe hinga. Woro mwe naha, o sembe nomo hinga kunu okwe tinda ete kunu ri haro. ⁶ Kunu miyafu o sembe nomo hinga rini ku hambwandawani ori hima ri wosiro kapwa sumbu keke huruhumba o ri heihiro. Woro keke yakito. ⁷ Apa kunu sumbu anandi tini ya ma ku wosi. Kapwa sumbu rihi ma ku rani humbwesini sembe wahapi ti ma rini ku ha. Foki sembe nomo omwesika rini ki sukwakoni apa rini rahaisikonda. ⁸ O keke ai okokona ti, o kui hima keke wo sumbu ti ya ma rini ku meku. ⁹ E, imbihumbwa ka chengi kunu a kairo ti, ka hinga ani hambwasini nimba kunu a simiyaneheiro: Kale hima tiya wunu a sawero mwanji hinga wu sirinani wu wosikondau'u, mina? ¹⁰ E, kunu hima foi kapwa sumbu ti ku rani ku humbwewa, ani okwe o hingambwa rini a wosikonda. Mwe naha, hima foriki a rani a humbweno kapwa sumbu fo dawani, o ri kapwa sumbu a rani a humbwero ti nawa, oti kunu ni ani okula ki Kurais miyaningisopo ki o tau hinga a raro. ¹¹ Foki Saiten to apa tani nunu gamboni nunu ri diki ki. Hinde wowani, ri inakahambwa numbo ti nu hambwasinda.

Toroas ko ki Pol sembe nomo hinga rini ki sukwaro

¹² Imbihumbwa Kurais mwanji kipe ti a bwa ki Toroas ko ki ani isini ani heiwani Apukolaka to tau a ra ki lengenumbo ri ani tukwasiro. ¹³ Woro o gisi sembe ahi ti wahapisini da nambwe. Hinde wowani, ai hiparakambwe

ri, Taitas, rini ani hei nambwe. O keke Toroas ko ti ani andosini a tani Masetoniya mapwa ki ya a raru.

Gotri kwambu kumbwa Jisas himache le au wu dikindau

¹⁴ Apa Gotri ni ya ma nu wese'a. Hinde wowani, gisi gisi nunu ri okulawani Kurais kwambu tiki au tini nu dikindau keke. Wondani o nu randau tau ki Gotri ri mwanji kipe ti ri bwandawani hima le Kurais ni wu hambwandawani o hambwa to mwa'ambwe kuwa kipe naha to ele mapwa ele mapwa indau hinga ya ichi'uchanda. ¹⁵ Mwe naha, nunu hewen ko ki ikondau hima lenga, e, hi tiki raikondau hima lenga wui nindo ki Kurais ri kuwa kipe tandau mwa'ambwe hinga Gotri miyaningisopo ki ya nu da. ¹⁶ Woro hi tiki raikondau hima le nunu ni wu heini haro hima kapwa kuwa hinga wu hambwandau. Wondawani hewen ki ikondau hima le himamwale ako handau kuwa kipe tandau mwa'ambwe hinga nunu ni wu hambwandau. Woro namo naha to ka Gotri tau hinga apa ri rano? ¹⁷ Woro nunu, kale hima miyafoto Gotri mwanji ki ya tau wu randau hinga nu randa nambwe. Mina. Nunu do tau Gotri ri tapa naha ki nu torosini gambolombo sumbu nu hanja'aisini o tau naha numbwa ete nu randau. Hinde wowani, nunu Kurais ga sembe funda naha nu owesini Gotri miyaningisopo naha ki o tau nu randau.

3

Mwanji ako ai injisiwani tau randau himache

¹ Ka hi nuhi tini nu ai rasai kinani do mwanji nu bwandau'u? Nunu, kale hima fwele Gotri tau wu ra kinani tau ra chengi wu ra'aindau hinga kunu tambwa nu ra'aindau'u? E, kundo nunu ni ku okula ki tau ra chengi foti ku kaisini nunu ku haro'o? Mina. ² E, tau ra chengi nuhi ti kunu sa to. O chengi ki kairo himiki mwe ti nui

inaka we tiki do kwai da. Wondawani hima miyafu o chengi ni wu hei hei wu hambwandau. ³ Kunu Kurais to kaini humbwero chengi hinga amwei naha ku dau. Woro chengi mwe ti nu randau tau ki do sukwasinda. Ri kairo himiki mwe ti peni tiki ri kai nambwe, mina, Gotri ga dau Himamwale Kipe ki ri kairo. E, himiki mwe ti humokuto ki ri kai nambwe, mina, hima lei inaka we naha tiki ri kairo.

⁴ Do a sawendau mwanji mu mwe ti ka hinga: Kurais to ri ani okulawani Gotri ni sembe mwe naha ani hasini mwanji a bwandau. ⁵ Mwe naha, do tau hinga nu randau ti, nui kwambu ki nu randau hinga gamindache ri nu hambwa hinga. Mina. Hinde wowani, kwambu nu torosini tau nu randau kwambu ti, Gotri kumbwa sukwaro. ⁶ Woro rindo naha kwambu ri hasiwani apa nunu mwanji ako ai injiro tini nu bwandau tau ra himache. Ka mwanji ako injisiwani tau nu randau ti, lo mwanji ni nu sirinani tau nu randa nambwe, mina, Himamwale Kipe ki tau nu randau. Hinde wowani, kairo lo mwanji ni ri kwambu ki sirina ki ri wondau hima ri handau, woro Himamwale Kipe ki randau hima ri himamwale ako ti ri torondau.

⁷ Lo mwanji mwe ti Gotri to humokuto ki ri kairo. Wosiwani o lo mwanji to tau randani hima leni yeni sindaro. Woro tau mwe ti hi tito okundau hinga Gotri ki sukwaro. Woro keke Moses i miyaningisopo ti hi hinga okundawani Isurel pe himiyama hurahama le ri miyaningisopo ti wu hei ki heifuro. Wosiwani dani ini o hi hinga okundaro ti ya ai humbu. ⁸ Woro apa Gotri Himamwale Kipe to randau tau ti, lo mwanji randaro tau tini ai dikisini hi omwesika naha ki ete okundakondau. ⁹ Ka hima leni kotimwosini kapwa hima hinga wunu nandau lo mwanji ti tau ti, Gotri ki sukwasini hi hinga okundau. Woro hima leni kipe naha nandau do tau to lo mwanji tau hukwe ni funda dikisini hi hinga okundau. ¹⁰ Imbihumbwa pe tau ki okundaro hi ti, apa okunda nambwe hinga sukwahiro. Hinde wowani, o

gumwa ki sukwaro tau tito o tini ai dikisini hi omwesika naha ki okundau keke. ¹¹ Ka ya humbukondau tau mwe ti, hi tito okundau hinga Gotri ki sukwaro. Woro do ete dakondau tau tito o tini funda dikisini hi omwesika laka ki okundakondau.

¹² Nunu o hi omwesika laka okundau tau ni sembe nu haro ti keke, nu akinda nambwe nu tapwekiya'aisini Gotri mwanji amwei nu bwandau. ¹³ Nunu Moses wosiro sumbu hinga nu wosinda nambwe. Rini Isurel le o ri miyaningisopo ki okundaro hi ti wu heiwani nika'ari ti ri miyaningisopo ki ri ichakisiwani o hi humburo tini wu hei nambwe. ¹⁴ Woro inaka wuhi ti emendiki naha. O keke wunu gisi gisi o mwanji hukwe injiro tini ete wu hambwandawani o nika'ari ete wunu ichakisiwani apa do ya ete da. O nika'ari sumbu wunu ichakisini dau ti, wu rani wu humbwe nambwe. Mina. Hinde wowani, Kurais kumbwa Gotri o nika'ari apa ri tukwani ri humbweno. ¹⁵ Mwe naha, wunu gisi gisi Moses lo mwanji tini ete wu hambwandawani o nika'ari sumbu wunu ichakisiwani apa do ya ete wu da. ¹⁶ Woro hima fori ai jamekoni Apukolaka tambwa ri tawa, o nika'ari sumbu ichakisindau ti ri tukwani ri humbweno. ¹⁷ Apukolaka do sawero ti, Himamwale tini sawero. Woro Apukolaka i Himamwale ti hima foriki dawa, ori hima mwa'ambwe foti rini ichakisinda nambwe, mina, lalaunasini ete ri dau. ¹⁸ Woro nunu tinda ete mwa'ambwe foti nui miyaningisopo ki ichakisinda nambwe. O keke Apukolaka hi hinga okundau sumbu kipe ti nunu ki tasiwani, nunu ukuchapu hinga nu dasini ele hima ni sumbu kipe ti wunu ni nu mekundau. Wosindani gisi gisi o hi hinga okundau sumbu ti ete nu torondawani, Kurais hingambwa ya nu siranda. Woro Apukolaka ri Himamwale tiki o sumbu hinga nunu ri wosindau.

4

Jisas i himache le wunu hungwe wa'ai hinga

¹ Gotri nunu keke woni do tau hinga ti nunu hasiwani, nunu o tau ni nu ra ki nu halihopwenenda nambwe.

² Mina. Nunu kale yanini wosini huruhumba heindau sumbu le gumwa nu sihiro. Nunu mwanji gambo numbo foki nu inda nambwe. Wondani Gotri mwanjiche forini nui inaka tiki nu jamekoni nu bwanda nambwe. Mina. Nunu o ri mwanji mwe naha tini amwei nu bwandani ele hima i inaka ni nu yeni rasai kinani nu ichi'uchandau numbo tini Gotri miyaningisopo ki wunu ni amwei nu mekundau. ³ Do Gotri mwanji nu bwandau ti, hima fwele o mwanji ni kapwatako naha yanisindau hinga wu hambwawa, ele hima hinga walambe ino. ⁴ Kale sembe ha nambwe himako, wunu do nuwe pe nimba gambo gotri to hundu ki wunu ichakisiwani hi hinga okundau Kurais ri mwanji kipe ki tandau lindana ti hinde apa wu hei kumbwa. Kurais mwe ri, rini Gotri hingambwa naha. ⁵ Nunu nui inakahambwa mwanji fotini nu bwanda nambwe. Mina. Nunu ka mwanji hinga tini amwei nu sawendau: “Kurais Jisas rini nui Apukolaka, wosiwani Jisas mwanji tini nu sirinani kui tau ra himache hinga nu dau.” ⁶ Hinde wowani, imbihumbwa Gotri ka hinga ri sawero: “Hundu we ki lindana ti sa sukwa.” Woro o Gotri tombwa ri lindana ti nui sembe we ki ri taiyasiwani ya okundau. Lindana mwe ti, hi hinga okundau Gotri sumbu tini hambwandau sumbu tini sawendau, woro o lindana to Jisas miyaningisopo ki ya okundau.

⁷ Woro nunu ka yaso kipe naha ti, hungwe wa'ai we ki kwai o nu torosinda. Woro keke ele hima hinga sa wu hambwa, do kwambu omwesika naha nuhi mina, Gotri rihi. ⁸ Ele nomo hinga nunu ki sukwandau, woro ele nomo to nunu tororakainda nambwe. Nomo nunu

ki sukwawani nui inaka ti emendiki naha, nu hambwa-sumbwanda nambwe, woro nunu okulano numbo foti nu heifunda nambwe. ⁹ Hima le walambe sumbu nunu wu wosindawani, Gotri nuhi nunu hanja'ainda nambwe. Nunu wu yeni nuwe tiki nunu rawaindau, woro walambe nunu inda nambwe. ¹⁰ Nunu gisi gisi Jisas haro sumbu ni nu sirinani nui hima tape dinga ni nu ra'ichi'uchandau. Hinde wowani, Jisas himamwale ga dau sumbu ti nunu ki amwei sukwa kinani. ¹¹ E, nunu Jisas tau tini nu randawani hima le gisi gisi nunu wu yeni si kinani wu wondau. Woro mina, nunu himamwale ga ete nu dau. O sumbu hinga nunu ki sukwandau ti, Jisas himamwale ga dau sumbu to hani kupwa'aindau hima tape nuhi ki amwei naha sukwa kinani. ¹² O keke handau sumbu ti nunu ki takai naha dawani tau nu randawani, himamwale torondau sumbu ti kunu ga o ya da.

¹³ E, Jisas ni sembe nu haro sumbu tini Gotri chengi ki ka hinga sawero: “Ani Gotri ni sembe ani haro, o keke amwei o a sawenda.” Woro hingambwa nunu okwe sembe ti nu hasini amwei nu sawendau. ¹⁴ Woro nunu ka tini nu hambwandau: Gotri nui Apukolaka Jisas ni matimat ki ai rasairo hingambwa nunu okwe rini ga funda o nunu ai rasaikonda, wosini kunu ga nunu ga funda nunu ri ra'aiwa ri mu naha ki nu takaisini ya nu dakonda. ¹⁵ Dele mwa'ambwe hinga tinda kunu okula ki ele da. Wondawa ichai Gotri hima keke wo sumbu ti, ele hima miyafu ki talesiwa Gotri hi ti wu rasai rasai o ya rini wu wese'andakonda.

¹⁶ O keke, nunu o tini nu hambwasini Gotri tau ti nu halihopwenenda nambwe. O mwe naha, hima tape nuhi ti mekupu tape hinga nunu hopwenendau. Woro, nui sembe we ki sumbu ako hinga tito gisi gisi ete sukwandau. ¹⁷ Ele nomo hinga nu randau ti, kapwacheche naha, gisi faiche naha dakondau. Wosiwambwa ichai hewen ko

tiki kipe naha ete nu dakonda. Ka liti kipe naha nu dano ti, do amwaka cheche nu mendindau tini funda ete dikikondau. ¹⁸ O keke nunu miya tiki heini tapa tiki torondau mwa'ambwe tini miya laka nu misinda nambwe. Mina. Nunu miya tiki nu heinda nambwe mwa'ambwe tini nu misinda. Hinde wowani, miya tiki nu heindau mwa'ambwe le gisi faiche naha dano. Woro, miya nuhi ki nu heinda nambwe mwa'ambwe tito ete da ete dakondau.

5

Hewen ko ki raruno himako sembe ha sumbu ti kwambu ki sa wu eti

¹ Nunu ka hinga nu hambwasindau: Do nuwe ki nika'ari ba kiro aka ki nu dau ti, kapwawowa Gotri nunu ha ki ri kisiro aka foti o ya da. Aka mwe ti hewen ko tiki ete dau, hima tapa ki ki nambwe. ² Apa do nuwe pe aka tiki nu dasini nomo nu randani nu ichakandau. Wondani ka hewen ki dau aka tito nui hima tape tini kolosi tini nu oweni nu ichakisindau hinga nunu gwarosi ki au nunu saindau. ³ Woro o kolosi hinga ti nu gwarosiwa, apa hima tape ba hinde nu da kumbwa. ⁴ Mwe naha, nunu do nika'ari ba kiro aka tiki nu dasini nomo ti nu randani nu ichakandau. Woro do nui hima tape hukwe ni nu hanja'ai ki au nunu saindau hinga mina. Nunu hewen kipe hima tape anandi tini kolosi hinga nu so'oisiwa do handau hima tape ti himamwale ako ti ai toro ki nu gindau. ⁵ Gotri to rinjenga himamwale ako tini nunu ri ha kinani nunu ri ratororo. Wosini ri Himamwale Kipe ti ya nunu ri ha. Ka Himamwale Kipe nunu ri haro ti, ichai Gotri nunu ha kinani ri bwasiro mwa'ambwe ni mwe naha nunu ri ha kinani mwanji ri injiro.

⁶ Wosiwani o mwanji tito nui sembe ni okulasiwani nu yakinasindau. Wosini ka hinga nu hambwandau, hima tape nuhi ti do nuwe ki aka hinga kisini nu dau gisi ki

Apukolaka ga ri ko tiki funda nu da nambwe. ⁷ Mina. Nunu sembe nu hasini nu ichi'uchandau. Miya minde ki nu hei hei nu ichi'uchanda nambwe. ⁸ Nunu ka sumbu ni sembe kwambu naha ki nu hasindau. Nunu do nomo nu randau hima tape ti nu hanja'aisini nu ini nui Apukolaka ga nui ko minde naha ki nu da ki nu hambwandau. ⁹ O keke do nuwe ki hima tape ga nu dano'o, hima tape nu hanja'aisini nu ino, woro sa biya da, nunu gisi gisi Apukolaka okokonandau sumbu tini ete nu sirinandani nu wondano. ¹⁰ Nu hambwandau. Nunu tinda ete Kurais koti ri torono gisi ki ri mu ki amwei nu sirakondau. Wosiwa do hima tape ga nu daro gisi ki sumbu kipe tini nu wosiro'o, kapwa sumbu tini nu wosiro, sumbu nihi tini funda funda nunu ri chikini sumbu wasa ti nunu ri hakondau.

Hima le Gotri ga sembe wahapi ki wu da kinani wunu okulandau tau

¹¹ Nunu Apukolaka ni akindau sumbu mu mwe ti nu hambwasindau. O keke ele hima tani sembe ti rini wu ha ki wui sembe tini nu yendau. Wondani Gotri miyaningisopo ki nunu amwei naha ya nu dau. Woro o hingambwa kunu okwe kui inaka ki amwei naha nu da kinani sembe ani owendau. ¹² Do mwanji hinga kunu nu sawendau ti, hima kipe naha nunu ku nani hi nuhi tini ku rasai kinani kunu nu sawenda nambwe. Mina. Do mwanji kunu ni nu kairo ti, hima fwelei miyaningisopo ki nunu ni ku eripeni amwei ku sawe kinani nu kairo. Woro nui okokona ti, o hinga ku wosini kale hima hima tape hoko tokwe dau mwa'ambwe ni wu eripe'aripendani sembe we ki dau mwa'ambwe ni eripe'aripenda nambwe hima leni wui mwanji wasa ti ku sawe ki. ¹³ Nunu nu ambwatinambwatisini nu dau ti nawa, sa biya da, oti Gotri tau tini nu ra ra, o keke ambwatinambwati hima hinga nu siraro. E, inaka kipe ki nu hambwasini kunu nu sawendau

ti nawa, oti kunu ni nu okulandau. ¹⁴ Hinde wowani, Kurais ri hima keke woni hima okulandau sumbu naha to nunu gausiwani o tau nu randau. Wondani nunu ka hinga nu hambwasindau. Hima forito nunu okulasini nui wa tiki ri haro ti, nunu tinda ete nu haro. ¹⁵ Kurais ele hima hinga tinda wunu keke ri haro ti, nuwe ki dau hima le wui hima tape okokona tumbwa hambwa'i hambwatandani wu ichi'uchanda ki mina, wunu keke woni hasini ai sairo hima ri numbwa wu hambwandani wu ichi'uchanda kinani ri haro.

¹⁶ O keke do gisi nunu apa sembe hukwe tini nu sirinani hima fori sumbu tini nu kilinda nambwe. E, imbihumbwa ki o to, sembe hukwe tini nu sirinani Kurais sumbu tini nu kilindaro. Woro apa do gisi o sumbu hinga rini nu ai wosindani ri sumbu ti nu kilinda nambwe. ¹⁷ Hima fori Kurais naha ki ri dau ti nawa, Gotri rini ratorosiwani ako naha ri sirasindau. Sumbu hukwe hinga tinda hamburo, wosiwani apa sumbu ako tito sukwasini ya dau.

¹⁸ Dele sumbu hinga tinda ete Gotri kumbwa sukwaro. Woro do Gotri tombwa ri miho hima hinga nu dawani, Kurais ki nunu ri ratorowani rini ga sembe wahapi ki ya nu dau. Wosini ele ri miho hima ni nu ratawa rini ga sembe wahapi tiki wu da kinani do tau hinga ya nunu ri ha. ¹⁹ Woro mwanji nuhi ti ka hinga: Gotri Kurais ga dasini ele miho hima apa ri ratawani rini ga sembe wahapi ki ya wu dau. Rini ele wui kapwa sumbu ni ri ai hambwa nambwe. Wosini do tau hinga ti nunu ri hasiwani miho hima ni nu bwandawani wu tani rini ga sembe wahapi ki ya wu dau. ²⁰ O keke nunu Kurais takisopo ki nu torosini do ri mwanji nu bwandau. Woro oti Gotri to rinjenga ele hima ni nui takisopo ki ri uchandau. O keke nunu Kurais wa ki nu etisini ele hima ni ka hinga wunu nu sawendau: “E, Gotri ga miho anatangi bomo ti ma ku andosini tani rini ga sembe wahapi ki ku da.” ²¹ Kurais rini kapwa sumbuche

fori da nambwe, wosiwani ele nui kapwa sumbu hinga Gotri toroni rini kumbwa rawausiwani, rini kapwa hima naha hinga ri siraro. Woro o sumbu hinga ri wosiro ti, nunu Kurais ki nu dasini Gotri himiyama hurahama kipe naha nu sira kinani.

6

Jisas himache le do tau keke nomo miyafu naha wu raro

¹ Nunu Gotri ga tau ti funda nu randani mwanji ka hinga kwambu ki o kunu nu sawenda: “Kunu Gotri hima keke wondau sumbu ti ku torohiro, woro apa o ri hima keke wo sumbu nimba ku ohumbwe ki.” ² Mina. Gotri ete sawero, “Gisi kipe ahi ki mi mwanji ti a mendiro.

Wondani hima ani ai ra'aindau gisi ki mini ani okularo.”

Woro ma mendi. Apa do gisi, gisi kipe naha. Apa Gotri nunu ai ratandau gisi rihi.

³ Nunu ele hima do nui tau ni kapwa mwanji wu bwano ti nu diyahandau, o keke nunu melombo hinga fo wunu nu yewani wu hichakonda nambwe. ⁴ Mina. Nunu Gotri tau ra himache hinga nu dasini, gisi gisi sumbu kipe tumbwa ele hima ni ka hinga wunu nu mekundau: Ele nomo ambwe nomo ambwe nunu ki sukwandawani amwaka nu mendindani tau kwambu nu randani, kwambu naha ki ete ya nu enindau. ⁵ Mwe naha, nunu wu yendani kalapus tiki nunu wu rawarundau. Ele miho hima au hukwa ti ra ra nunu wu enginandau. Wondawani nunu tau kwambu naha ki nu randani tuku kipe nu sini ahirahi ti kipe nu anda nambwe, mina, icherihapari naha ete nu dau. ⁶ Woro ele sumbu nindo ki, nunu halayasindau sumbu ki nu sirinandani Gotri hambwa kipe tini nu mekutakundau. Nunu, hima le nomo nunu handawani nu wahapisini ele nomo nu randani ele hima ni nimba wunu nu enependau. Nunu, Gotri Himamwale Kipe ti nunu ga dawani ele hima keke nu woni wunu nu okulandani

mwanji tumbwa wunu nu bwanda nambwe. ⁷ Woro nunu mwanji ti mwe naha kumbwa nu bwandani Gotri kwambu tiki ele tau hinga nu randau. Wondani sumbu kipe tini au anaye mwa'ambwe hinga tapa mama tapa usanji nu torosini au hinga nu anayendau. ⁸ Wondawani hima fwele hi nuhi tini wu rasaindawani, hima fweleto hi nuhi tini rakaindau. Hima fwele kapwa mwanji ti gumwa tokwe nunu wu bwandawani, hima fwele etisini ya nunu sawe, nunu tau kipe tini nu randau. Hima fwele wunu ka hinga nunu ni wu hambwandau, do nu randau tau ti nimba gambo tau po, woro mina, nunu tau mwe naha tini nu randau. ⁹ Hima fwele ka hinga wu hambwandau, nunu wu hikisandau, woro mina, hima miyafu naha nunu wu hambwandau. Haro hima hinga nunu wu hambwandau, woro mina, nunu nu ha nambwe do nu da. E, kapwa sumbu fwele nu wowani Gotri nunu norukwe ki gasa kumbo ki nunu yendau hinga nunu wu hambwandau, woro mina, o hinga nunu yeni dinga nunu ri wosinda nambwe. ¹⁰ Gisi gisi sembe amwaka ti nu andau hinga wu hambwandau, woro mina, eripe'aripe tito nunu ki ete suk-wandau. Bwarichape hima hinga nunu wu hambwandau, woro mina, nunu hima miyafu naha Gotri mwa'ambwe ti wunu nu handau. Mwa'ambweche fori nunu ki da nambwe hima hinga nunu wu hambwandau, woro mina, nunu ele mwa'ambwe hinga tinda ete nu torosindau.

¹¹ Kunu Korin kipe le, nunu amwei naha ki kunu nu sawefikandani sembe nuhi ti kunu naha keke nu esisini sumbu che forini kunu nu yaninda nambwe. ¹² Sembe nuhi kunu keke nu wondau ti nu etipesinda nambwe. Mina. Woro kundo kui sembe ti nunu ni ku etipesiro. ¹³ O keke apa nuwai yapai to che leni saweferindau hinga o kunu a sawenda. Kunu ga o sumbu wasa hinga ku wosi kinawa, kui sembe ti nunu naha keke o hingambwa ku

esisini sumbuche foti ku yani kei.

Nui hima tape ti Gotri aka kipe naha

¹⁴ E, sembe ha nambwe himako ga funda ku anangauni ku ichi'ucha kei. Hinde wowani, sumbu kipe tinga kapwa sumbu tinga nau fi ananjino'o? Lindana tinga sundu tinga fi anangauno'o? ¹⁵ Kurais ga Saiten ga sembe funda fi wa'aisini fi dau'u? Apa sembe haro hima ringa sembe ha nambwe hima ringa inaka funda kumbwa fi hambwano'o? ¹⁶ Hinde na hinga, apa Gotri aka kipe naha tinga korumbo tinga fi anangauno'o? Woro ku hambwandau, kunu himamwale ga dau Gotri aka kipe naha, Gotri ka ete sawero hinga:

“Ani wui nindo ki a dasini wunu ga ani ichi'uchandano. Wondani ani wui Gotri hinga a dawa, wunu ai himiyama hurahama hinga wu dano.”

¹⁷ Wosini Apukolaka ka hinga ri ai sawero:

“Kunu ma wunu andosini ku ini apuchame ku da. Wosini apa kapwa sumbuche foni ku ai haiye kei.

Wosiwa apa anjenga kunu ani ai rakaru.

¹⁸ Wosini ani kui Yapai hinga a dawa, kunu ai himiyama che hurahama che hinga ku dano.

Ele kwambu ga dau Apukolaka, ando, do mwanji a sawendau.”

7

¹ Ai hiparakambwe le, nunu ka Gotri mwanji ri bwani ri injisiro tini nu torosindau. O keke ele hima tape ki dau, e, ele himamwale ki dau kisi hinga ma nu rani nu humbwesini halaya naha ki ma nu da. Wosini Gotri ni ma nu akindani ri sumbu kipe naha tumbwa sirinawa nu sirinanda.

Korin le kapwa sumbu gumwa siwani Pol wunu ni ri eripe'aripero

² Kunu nunu keke sembe ku esisini sumbuche fori ku yani kei. Nunu kapwa sumbuche fo hima forini nu wosi nambwe. Nunu hima forini walambe sumbu nu wosi nambwe. E, nunu hima forini mwanji nu gambosini ri mwa'ambwe foti nu ra'ai nambwe. ³ Ani do mwanji hinga kunu a sawendau ti, kunu ni kapwa hima a nani kunu a sawenda nambwe. Mina. Ka mwanji hinga imbihumbwa kunu a sawe to: Nui sembe ki kunu keke omwesika naha nu wondau. Nui okokona ti, kunu ku hawa nunu okwe kunu ga funda nu hano. E, kunu ku ha nambwe ku dawa, nunu okwe kunu ga nu ha nambwe nu dano. ⁴ Ani kunu naha ni sembe omwesika naha ani hasindau. Ani kunu naha keke ani eripe'aripendau. E, nomo fwele nunu ki sukwawani inaka ahi ti kunu ni ani hambwakowani sembe wahapi tito ani ki ya sukwanda. Wondani humbunda nambwe eripe'aripe tito ani ki ya sukwani inda.

⁵ Imbihumbwa Masetoniya nu ini nu rarusiwani tape nuhi ti gamweche ri himati nambwe. Mina. Ele nomo ambwe nomo ambwe to nunu ki sukwandawani takisopo ki nu anangiyandani sembe nuhi ki kwai aki omwesika naha ki ya nu akinda. ⁶ Wondawani ele nomo rasini kumwe'imwa'indau hima lei wui sembe tini sembe wahapi ti ai wunu handau Gotri to Taitas ni nunu tambwa ri humbwe'iwani ri sirawani rini ni nu heikoni sembe kipe ti ya nu hambwa. ⁷ Woro Taitas nunu tambwa ku humbwewani ri taro kekembwa sembe wahapi ti nunu ki sukwa nambwe. Mina. Kundo Taitas ni sembe wahapi ti ku hasiwani rindo o mwanji ni nunu tambwa ri ratawani Gotri ga sembe wahapi ya ri ai nunu ha. E, Taitas ri tani, ani ni ku hei kinani au kunu saindau ti, sembe kuhi ti kapwa sumbu kuhi keke ichakandau ti, e, ani ga gisi gisi ete ku da ki ku gindau tini ri ani sawero. Wowani ani o tini a mendikoni nimba ete ani eripe'aripero.

⁸ Ka chengi kunu a kairo keke, sembe amwaka kunu

haro, woro apa o chengi a kairo tini walambe sumbu a wosiro hinga ani hambwanda nambwe. Woro mwase ki oto, hinde wowani, a hambwero chengi o to gisi faiche naha ki sembe nomo kunu haro hinga a mendi. ⁹ Ani apa nimba ani eripe'aripendau. Woro ani sembe amwaka ku aro ti keke ani eripe'aripenda nambwe. Mina. Ani ani eripendau ti, o sembe amwaka to kunu wosiwani kapwa sumbu kuhu gumwa ku siro ti keke ani eripendau. Gotri to kunu okula kinani o sembe amwaka hinga kunu ri haro, o keke nui mwanji to walambe sumbu hinga foti kunu wosi nambwe. ¹⁰ Gotri okokona ki sukwandau sembe amwaka ti, hima leni wosiwani kapwa sumbu wuhi gumwa sindawani, Gotri ele hima ni ai ratandau. Woro ka sembe amwaka hinga sukwaro tini hima le walambe sumbu hinga hinde wu hambwa kumbwa. Woro do nuwe pe sembe amwaka tito hima leni yeni sindau. ¹¹ Ma hei, ka sembe amwaka hinga Gotri kunu haro ti, ele ahirahi mwe kipe naha kunu ki waro. Kunu kui sembe au kunu saini sumbwe kunu sawero keke kapwa sumbu o tini sembe enge ku a a Gotri ku akindani amwei ku wonorukwero. Wondani kui sembe ti nunu ni ku hei kinani ichakandawani, kunu kapwa sumbu woro hima ori ni Gotri sumbu kipe amwei rini ki sukwa kinani mwanji kwambu ki ya rini ku sawendau. Woro ele tau hinga wonorukweni ku randawani kui sumbu ti ka hinga amwei naha ya sukwandau: Kunu kapwa sumbu nambwe.

¹² Mwe naha, imbihumbwa o chengi hinga kunu a kairo ti, ori kapwa sumbu woro hima ringa rindo kapwa sumbu ri wosiro hima lenga wunu ni ani oromiyasini a kai nambwe. Mina. Ani o chengi a kairo ti, o kui sumbu amwei sirasiwa, Gotri miyaningisopo ki, kunu nunu naha keke ku wondau sumbu tini kunjenga ku hambwa kinani o chengi kunu a kairo. ¹³ O kui sumbu to nui sembe ti ratorowani

sembe wahapi ti sukwasinda.

Woro sembe wahapi tumbwa sukwa nambwe. Mina. Nunu Taitas ni nu heiwani ri eripe'aripendawani, nunu okwe ya nu eripendau. Hinde wowani, kundo ri sembe ti ku yeni ku rasaiwani hima tape rihi himatiro ti keke. ¹⁴ Imbihumbwa Taitas miyaningisopo ki hi kuhi ti a rasairo ti, o a bwaro mwanji keke huruhumba ti ani hei nambwe. Mina. Hinde wowani, ele mwanji kunu nu sawendau ti mwanji mwe naha tumbwa, woro Taitas mwakambe tiki hi kuhi ti nu rasairo sumbu ti okwe o hingambwa mwe naha tumbwa amwei sirasinda. ¹⁵ Taitas kunu tambwa ri ini ri raruwani rini ku heini ku akikoni ku rikirikinafuni rini ku ra'aisini kunu tinda ri mwanji ni ku mendini ya ku sirina. O keke rini o sumbu hinga ku wosiro tini ri ai hambwandani ri sembe ti kunu keke omwesika naha ri wondau. ¹⁶ Ani kunu naha ni sembe funda ani owesindau, ele sumbu kipe hinga o ya ku wosindakonda. O keke ani ya nimba ete ani eripe'aripendau.

8

Sembe haro himako wui hiparakambwe leni okulandau

¹ Ai hiparakambwe le, Masetoniya mapwa kipe sios leni Gotri wunu haro hima keke wondau sumbu rihi tini kunu a sawekondau. ² Wunu ki nomo omwesika naha sukwasini wui sembe ha sumbu tini wunu simiyaneheindaro. Woro wunu ele ni wu hambwa nambwe, wunu bwarichape naha wu daro, woro o tini wu hambwa nambwe ya nimba ete wu eripe'aripendaro. Wondani ele biya sembe haro hima fweleni wu okula kinani ya ti ya wu owendus. ³ Woro ani wunu ani heinorukwesini amwei o kunu a sawenda. Wunu wui okokona kumbwa wu sirinani waihima leto wondau chiki hingambwa tinda ratani ya ti ya wu owe. Mwe naha, wunu fwele waihima leto wondau sumbu ni dikisini miyafa naha wu haro. ⁴ Wunu nunu ni wu

ekichasiro ti, wunu nu ohounawa ele biya sios ga Jutiya pe Gotri himiyama hurahama ni ya tiki wunu okula ki. ⁵ Metengei nunu ka hinga nu hambwaro: “Ya fweleni ele wu hakondau.” Woro wunu ya tumbwa wu ha nambwe, mina, metengei naha wui hima tape ga himamwale ga tinda ete Gotri ni wu hasinimbwa Gotri okokona tini wu sirinani nunu okwe o hingambwa nunu wu haro.

⁶ O keke, nunu Taitas to kui nindo ki ri rasairo hima keke wo sumbu do tini kunu ga ri wosini ri humbu kinani mwanji kwambu naha ki rini nu sawero. ⁷ Kunu ele sumbu hinga ku toronamburo ti, kipe naha tumbwa. E, Gotri ni sembe kwambu naha ki ku hasini o sembe ku haro sumbu mu tini amwei ku sawendau. Kunu hambwa omwesika laka ti ku torosini, Gotri tau tini ku ra ki au miyafu naha kunu saisindau. Wondani nunu naha keke ku wondau. Wondau hingambwa, do hima keke woni ya handau sumbu ti o hingambwa ya ma ku wosi.

⁸ Woro ani lo mwanji tini kunu a sawendirinda nambwe. Mina. Ani hima fwele au wunu saini ka tau ni kipe naha wu raro mwanji tini kunu a sawehambwandau ti, kui hima keke wo sumbu mwe naha ku mekuno'o, mina, o tini ani hambwa ki kunu a simiyaneheindau. ⁹ Woro kunu nui Apukolaka Jisas Kurais, ri hima keke wo sumbu ti ku hambwasindau. Rini mwa'ambwe miyafu naha daro, woro kunu keke bwarichape hima hinga ya ri sira. E, bwarichape ri siraro bomo ti, kunu ri okulawa ichai mwa'ambwe miyafu naha ku toro kinani.

¹⁰ Woro do mwanji ai inaka tiki daro tini apa o kunu a sawekonda. O kwai iro asama ki ele sios nindo ki kundo metengei naha do tau hinga ku rasairo ti, o tau ni ku ra ki au kunu sairo. ¹¹ O keke apa o tau ma ku rani ku humbu. Imbihumbwa o tau ni ku ra ki au kunu saini ku okokonaro, woro hingambwa apa o tau ni kunu ki dau mwa'ambwe ni ku hambwa hambwa ma ku hani ku humbu. ¹² E, hima fori

ri mwa'ambwe ti ri inaka ki au saini eripe'aripeni ri hawa, Gotri o sumbu hinga tini eripeni ri ohounandau. Hinde wowani, Gotri hima forito rini ki da nambwe mwa'ambwe ni sawe nambwe, mina, rini ki dau mwa'ambwe chiki hinga ri ha ki ri okokonandau.

¹³ Do a sawero ti, nomo kunu numbwa hasiwa ele biya hima le tau kwambu nambwe arumwe tiki wu da ki kunu a sawe nambwe. Mina. Kunu tinda ete kipe tumbwa o ambwe kumbwa ku da ki kunu a sawero. ¹⁴ Apa do gisi ki kunu ele mwa'ambwe miyafu hinga ku torosindau, o keke ele biya mwa'ambwe heifundau hima leni humwasini ma wunu ku okulasi. Wosiwa ichai kunu ga ku heifuwa, wunu ga o kunu okulakonda. O sumbu hinga ku wosindawa o ambwe kumbwa ku dano. ¹⁵ Gotri chengi o sumbu ni ka hinga sawero, “Mwa'ambwe miyafu wauro hima ri, rini mwa'ambwe miyafu rini ki sukwa nambwe. Fisichepi wauro hima ri, rini mwa'ambwe fo heifunda nambwe.”

Gotri tau ra himache fwele Korin ki o takonda

¹⁶ Ani Gotri ni a wese'andau, hinde wowani, Taitas i sembe ti ri yeni ri rasaiwani rini nui inaka hingambwa ri hambwasini kunu ni ri okula ki ri okokonandau. ¹⁷ Rini sawendiri mwanji nuhi tumbwa ri sirina ki au rini sai nambwe, mina, rini okwe ri sembe ti au rini saini kunu okula ki kunu tambwa o ri ikonda. ¹⁸ Woro rini ga nui hiparakambwe foringa nu hambwewani opi ikonda. Hima mwe ri, Gotri mwanji bwandau tau rihi keke ele sios hima hinga hi rihi tini wu rasaindau. ¹⁹ Woro o tau tumbwa, mina, ele sios pe hima le tau ba foki rini wu esiro ti, ichakai hima keke woni ele sios to owero ya ni nu ra'aino gisi ki nunu ga funda ri i ki rini ni wu esiro. Nunu do tau nu rakondau ti, Apukolaka hi tini nu rasaindani ele hima ni wunu nu mekusiwa ka hinga wu hambwa ki, nui sembe ti ka hima okula tau naha ni nu ra kinani au nunu saindau.

²⁰ Woro nui inaka ti, hima fwele hima keke woni ele sios to owero ya ni aulindau do tau keke kapwa mwanji ti nunu wu bwano keke nu hambwafwa'aisini tau kwambu nu randau. ²¹ Nunu do tau kwambu hinga nu randau ti, Apukolaka miya rukumbwa nu wosinda nambwe, mina, ele hima i miyaningisopo okwe o tau hinga ete nu randau.

²² Nui hiparakambwe fori fini ga ori nu humbwewani kunu tambwa ele wu ikonda. Hima mwe ri, ele tau hinga gisi miyafu rini nu simiyaneheiwani rini ele tau ni ra kinani au saindau hima. Woro apa rini sembe omwesika naha kunu keke ri owesindau, o keke kunu tambwa ri ini kunu ri okula ki au miyafu naha rini saindau. ²³ Taitas ku heiwa ka hinga ma rini ku hambwa: Ori hima rini ai nau, ani ga tau funda kunu ni si okulandau hima. E, kapi nui hiparakambwe fisi ni ka hinga ma fini ku hambwa: Dopu hima fisi ele sios to wui wa ki fini esiro, woro fini ele tau ni fi randani Kurais hi tini fi rasaindau. ²⁴ Woro kunu o kui hima keke wo sumbu ma wunu ku mekusiwa, wunu ga wui sios ele ga o sumbu ni amwei wu heini ka hinga sa wu hambwa: Nunu hi kuhi tini nimba nu rasainda nambwe.

9

Gotri himiyama hurahama leni okulandau tau

¹ Kunu Gotri himiyama hurahama leni okulandau do tau sumbu ti ku hambwasindau. Apa bwele keke mwanji fwele a kaini kunu a humbweno? ² Ani kui sembe ti o tau ni ku ra ki au miyafu naha kunu saindau sumbu tini ani hambwasini Masetoniya lei wui miyaningisopo ki hi kuhi tini a rasaindau. Wondani ka hinga wunu a sawendau: “Do tau hinga o kwai iro asama tiki Girik leto wu ra kinani wu otokunaro.” Wowani wu mendiwani au kunu sairo sumbu o tito Masetoniya lei inaka tini yeni rasaiwani wunu okwe o tau ni wu ra ki ya wu hambwa. ³ Mwase kunu a sawewani ku otokunaro hingambwa ku ai otokunasini

ku da kinani hiparakambwe fwele a humbwewani kunu tambwa ele wu ikonda, wosini kunu wu okulawa, do ku rasairo tau keke hi kuhi ti nu rasaindau tini foki bwelefo kalefo ku na ki. ⁴ Woro kunu o hinga ku da nambwe nawa, ani ga Masetoniya kipe hima fwelenga kunu tambwa nu tani nu heiwa ku otokuna nambwe nawa, kundombwa huruhumba hinde ku hei kumbwa, nunu okwe huruhumba nu heikonda. Hinde wowani, nunu sembe omwesika naha kunu numbwa nu haro ti keke. ⁵ O hinga ani hambwafuni ka hinga ani hambwa, kale hiparakambwe ni a humbwewa sa wu mwaseni wu ini sa kunu sawewa, ka ku humbwewa ta kinani ku kwasiro mwa'ambwe ti ma ku otokunanda. O hinga ku wosiwa kunu tambwa a tani sumbumari ki ku haro mwa'ambwe hinga mina, kui inaka ki au saini ku haro mwa'ambwe hinga a toro ki.

⁶ Kunu ka naha ni ku hambwafwa'aisini ma ku da: E, hima fori aku ti fisichepi ri kiwa ichai o aku o hingambwa fisichepi ri eino. Woro hima fori, aku miyafu naha ri kiwa ichai miyafu naha ri ai ri eikondau. ⁷ Woro kunu tinda kui inaka tiki ku kilini ku hambwaro hingambwa ele kui mwa'ambwe o hingambwa ma ku ha. Apa foki hima fori ri mwa'ambwe ti keke sembe amwaka ti ri andani, hima lei mwanji ti keke sumbumari tiki ri ha ki. O hinga ti mina, hinde wowani, Gotri eripe'aripendani mwa'ambwe handau hima keke ri wondau. ⁸ Gotri ete da ete da kwambu rihi ki ele sumbu kipe hinga kunu ri wosino. O hinga kunu ri okulasiwa ele ku heifundau mwa'ambwe hinga tinda ete gisi gisi ku torosini ele mwa'ambwe ki tau kipe tumbwa o ku randakonda. ⁹ Woro Gotri chengi ki o sumbu ni ka hinga sawero:

“O wai wondau hima ri bwarichape hima leni mwa'ambwe miyafu ri handau. Wondawa sumbu kipe rihi ti ete dakonda.”

¹⁰ Gotri ahirahi wapa sindau hima leni wapa tinga wu ano ahirahi lenga wunu ri handau. Woro o Gotri

tombwa ku si ki ku okokonandau ele ahirahi wapa tinda ete o kunu ri handa. Wondawa sumbu kipe kuhi ti omwesika naha ikondau, hima leto ahirahi wapa tini sisiwani mwe miyafu naha wandau hinga. ¹¹ Wosiwa kunu ki mwa'ambwe miyafu naha talesiwa, ele mwa'ambwe ni wai o ku wondakonda. Wondawa ele mwa'ambwe ni nu ha'i hatandawa wunu ele ni wu toro toro Gotri ni ya wu wese'andakonda. ¹² Kunu o sumbu hinga ki Gotri himiyama hurahama leni ku okulandau ti, mwa'ambwe heifundau hima leni ku ai yando'i yandotandau tumbwa, mina, o sumbu hinga wunu ku wosindawani wunu Gotri ni wese'a omwesika naha ki ya wu wese'anda. ¹³ kale hiparakambwe ni ku okulandau sumbu kuhi ti, amwei naha sirakondau. Hinde wowani, mwa'ambwe wunu ku haro hiparakambwe ele to ka hinga ya wu hambwakonda: Kunu Kurais ni ku sirinandau ti, Gotri mwanji tumbwa ku bwanda nambwe, mina, kunu kui mwa'ambwe ni wunu ni, e, hima ba fwele okwe ku handani sumbu mwe tini ku mekundau. Wokoni wunu Gotri hi tini ya wu rasaikonda. ¹⁴ Wondani kunu keke omwesika wu wokoni Gotri ni ya wu uchahambwakonda. Hinde wowani, Gotri hima keke wo sumbu ti omwesika naha ki kunu ri mekuro keke. ¹⁵ Gotri do peresen nunu haro ti omwesika naha, hinde apa nu gendi kumbwa. O keke ma rini nu wese'a.

10

Pol ri randau tau mu tini amwei ri sawero

¹ Hima fwele ka hinga wu ani sawendau, “Nunu ga ri dasini hima wahapi ki ri dau, woro apahime ri dasini mwanji kwambu tiki ya nunu ri saweu.” Woro ani Pol, ai okokona ti Kurais sumbu tini ku hambwa ki, rini wahapi naha ki ri dasini ele hima ni mwanji binda ki wunu ri bwandaro. Wosiwa pwe mwanji foti kunu a bwe sawe.

² Woro kunu a sawekondau mwanji mwe ti ka hinga:

Kunu hambwafwa'aisini ku dawa ichai a ta, apa foki a tani mwanji kwambu tiki kunu a sawe ki. Woro nuwe pe sumbu tini nu sirinandau hima tiya hinga nunu wu sawendau hima fwele kunu ga dawa mwanji kwambu ki o wunu a bwakonda. ³ O mwe naha, nunu do nuwe ki nu ichi'uchandau, woro nunu nuwe pe sumbu ga nu anayenda nambwe. ⁴ Kale au anaye mwa'ambwe nuhi ti do nuwe kipe mina. Au anaye mwa'ambwe nuhi mwe ti, Gotri kwambu tinga dani ele miho hima injisiro ini kwambu tini lendondau. ⁵ Wondawani nunu Gotri hambwa tini rakaisini hima i inaka ki sukwandau hi wuhi tini rasaindau ele hambwa hinga ni hambwandau mwaringamwe wuhi ni nu yehuwandau. Wondani ele hima Kurais ni wu sirina kinani wui inaka ti nu toroni nu jamekondau. ⁶ Nunu nu otokunasini nu dani kunu nu nikisindau. E, kunu ele nui mwanji hinga tinda ku sirinawa, fwele o mwanji ni sawesiya'aiwa ele hima kapwa sumbu wasa wuhi ti o wunu nu hakonda.

⁷ Kunu hokosapi tokwe dau mwa'ambwe tumbwa ku heindau. E, hima fori inaka rihi ki kwambu naha ki ka hinga ri hambwawa, rini Kurais naha ni ri sirinandau, wowa ori hima ri sembe tini ri ai silineheisini ka hinga sa nunu hambwa, rini kurais naha ni sirinandau hingambwa nunu okwe o hingambwa nu sirinandau. ⁸ Apukolaka o tau hinga nu ra ki kwambu nunu haro ti, o kui sembe ha sumbu tini nu ai yakinasi ki nunu ri haro, kunu ni nu rakai kinani nunu ri ha nambwe. Woro ka nunu haro kwambu ti keke mwanji miyafa a bwani hi ahi a rasaindau ti, ani huruhumba nambwe. ⁹ Woro ani do chengi kunu a kairo ti keke ku akino ti a diyaha. ¹⁰ Woro o mwe naha, hima fwele ka mwanji hinga wu ani sawendau: “Ri kairo chengi rihi ti mwanji kwambu, woro nunu ga ri dawani hima tape rihi ti halihopwene, ri bwandau mwanji rihi ti okwe kunendenendau.” ¹¹ Do mwanji hinga bwandau hima le

ka hinga sa wu hambwa: Apahime nu dasini chengi ki kunu nu kairo hingambwa, kunu ga funda nu ai dasini o hingambwa nu wosikondau, apumbwa apu hinde nu wosi kumbwa.

¹² Nunu inaka tenge miyafu nu hambwani ka hinga hinde apa nu sawe kumbwa, nunu hi wuhi rasaindau kale biya hima ga funda nu wausini nu anakipena kapwanandau. Mina. Wunu wunjengambwa wui nindo ki wu anakipena kapwanandani wu anakilindau. Woro o sumbu hinga wu wosindau ti, hambwa kipe fori wunu ga da nambwe. ¹³ Woro nunu apa nu randau tau chiki tini nu dikisini hi nuhi tini nu rasai hinga. Mina. Nunu Gotri to nunu haro tau chiki hingambwa nu sirinani nu indano. Nunu o sumbu tumbwa nu sirinani nu ini kunu tambwa nu raruro. ¹⁴ Woro kunu tambwa nu ini nu raru nambwe napo, o tau nu randau chiki tini nu dikisini hi nuhi tini hinde nu rasaikoro ambwa. Mina. Nundo nu mwaseni Gotri mwanji kipe ti kunu tambwa nu rataro. ¹⁵ Nunu Gotri nunu haro tau chiki nuhi ni nu dikisini hima fweleto raro tau tini hi nuhi ti nu rasainda nambwe. Mina. Nunu inaka tenge ki kunu nu owesini ka hinga nu hambwandau: Sembe ha sumbu kuhi ti kwambu naha ki o ku etikonda, wondawa nui tau ti o chiki hingambwa kui nindo ki omwesika naha sukwandakonda. ¹⁶ Wosiwa kui gumwa tokwe dau ko ba fweleki dau hima leni Gotri mwanji kipe ti wunu ni nu ra'aikonda. Hinde wowani, nunu hima ba fori ri rasiro tau ni hi nuhi ti nu rasai ki nu hambwanda nambwe.

¹⁷ “Hima fori rinjenga ri hi tini ri rasai kinawa, rini Apukolaka i miyaningisopo ki o sumbu hinga sa ri wosi.”

¹⁸ Nu hambwanda, hima fori rinjenga hi rihi tini ri rasaiwa, rini Gotri miyaningisopo ki hi nambwe. Mina. E, Apukolaka to hima fori hi tini rasaiwa ori hima tombwa rini hi chele.

11

Pol ga gambolomboni Gotri mwanji bwandau himache lenga

¹ Ani ai okokona ti, ma ku ani ohounawa ambwatinambwati mwanjiche fori kunu a sawe. Oto, ma ku ani ohouna. ² Gotri kunu keke ete ri wondawani sumbu fo ku wosiwani inakambongo kunu ri hambwandau hingambwa ani okwe o hingambwa kunu ani hambwandau. Mwe naha, apambwa naha humwe wa'aisini hima funda rukumbwa hura lindau hingambwa Kurais ni o hingambwa hura ku li kinani kunu ani ondiyasindau. ³ Woro ani imbihumbwa ka hopo to Ifi ni ri gamboro sumbu hinga kunu gambono ti keke gamweche ri ani akindau. Foki o sumbu hinga kunu ki sukwawa, mwarengamwe kuhi ti jamekoni walambe kunu iwa, halayani ku dasini Kurais numbwa ku hambwasini ku sirinandau sumbu kuhi ti ku hanja'ai ki. ⁴ Hinde wowani, hima fwele wu sirani do kunu nu sawendau Jisas mwanji tini kunu sawenda nambwe, wunu Jisas ba fori mwanji tini kunu wu sawendau. Wondawani o sumbu hinga ki imbihumbwa ku tororo Gotri Himamwale kipe hinga mina, himamwale ba fo hinga tini do ya ku torondau. Wondani imbihumbwa ku mendindaro mwanji hinga mina, mwanji anandi naha tini ya ku mendindau. Woro hima fori kui nindo ki o sumbu hinga wosindawani kunu ete rini ku heisiwani ri wosindau.

⁵ Woro ku mendindau'u, ani kale “mwaseni etiro Jisas Himache” kuhi lei tako tokwe a dasini tau a randa nambwe. ⁶ Mwe naha, ani mwanji bwa hima mina, woro sa biya da, ani hambwa ti ani heifunda nambwe. O sumbu ni gisi gisi tinda kunu nu mekusiwani norukweni ku hambwasinda.

⁷ Ka ku ani hambwasindau, ani Gotri mwanji ti kunu ni a bwarakarandaro ti, ya a toro nambwe. O sumbu hinga

a wosiro ti, kunu a rasai kinani hi ahi ti a rakairo. Woro ku hambwawani hinde hinga? O sumbu hinga a wosiro ti kapwa sumbu'u? ⁸ E, ani ai hima tape okulasiwa Gotri mwanji ti kunu a sawe ki ele biya sios ki ya mwa'ambwe fwele wunu a leningini a tororo. ⁹ Imbihumbwa ani kunu ga a dasini mwa'ambwe le ani heifuro gisi ki hima forini nomo rini ani ha nambwe. Mina. Woro o gisi ki nui hiparakambwe fwele Masetoniya ko wu andosini wu tani Korin ko ki wu sukwanu wu ani okulawanimbwa ani mwa'ambwe chele. Ele gisi hinga tau a randaro ti, nomoche fori kunu ani ha nambwe. Woro hingambwa o ya ete a wondakonda. ¹⁰ E, Kurais mwanji mwe naha ti ani ki dawani do mwanji kunu a bwandau. Ele Girik mapwa hinga ani ini ka sumbu hinga a wosiro tini hi ahi ti a rasaini mwanji a bwandau bomo ti, hima fori ai takisopo ti hinde apa ri atipi kumbwa. ¹¹ Hinde wowani ka mwanji hinga a bwandau? Sembe ahi ti kunu keke ani hambwanda nambwe keke'e? Mina. Gotri ri hambwasindau, sembe ahi ti kunu naha keke ani hambwandau.

¹² Woro do a wondau sumbu ti ete a wosindano. Hinde wowani, hima fwele nunu hinga wu sirasini hima lei miyaningisopo ki hi wuhi ti rasai kinani numbo le wu wakindau. Wondawani ando numbo wuhi ti ani ichakin-dau. ¹³ Hima mwe le wunu Jisas himache mwe naha mina, wunu nimba gambondau hima tiya. Wunu nimba gambo mwanji ni bwandau tau ra himache. Hima lei miyaningisopo ki wunu Jisas himache hinga wu wa'aisin-dau, woro sembe we ki dau sumbu wuhi tito apumbwa apu ¹⁴ Woro kunu apa o tini ku heini ku apapana kei. Nu hambwanda, Saiten okwe o sumbu hinga ri wosisiwani hima tape rihi ti lindana ki dau ensel hinga sirandau. ¹⁵ O keke ele ri tau ra himache wui apukolaka i sumbu ni sirinani hokosapi tokwembwa tau kipe naha randau himache hinga wu sirasini wu dawa, apa kunu o tini

ku heisini apapana kei. Ele hima tiya hinga ichai o wu randaro tau chiki hingambwa wasa o wu torokonda.

Pol Jisas himache hinga ri dasini nomo miyafu naha ri raro

¹⁶ Mwase kunu a sawero hingambwa apa do ya kunu ani ai sawenda. Apa hima fori ani ni ka hinga hambwa kei, ani ambwatinambwati hima. Woro kunu o hinga ku hambwa kinawa, ambwatinambwati hima hinga ma ku ani ucha. Wowa ani okwe hi ahi a rasaindau mwanjiche foti kunu a sawe. ¹⁷ Woro a sawekondau mwanji doti, Apukolaka to ai sembe yeni rasaiwani a sawekondau ti mina, ani ambwatinambwati forito bwandau mwanji hinga hi ahi tini a rasai kinani a bwakondau. ¹⁸ Hima miyafu naha nuwe pe sumbu ni wu sirinani hi wuhi tini wu rasaindau. Wondau hingambwa ani okwe hi ahi tini a rasai ki. ¹⁹ E, kunu inaka kipe ku hambwandau ki kale ambwatinambwati himako ni ku hanja'aisiwani mwanji gambo fwele ya kunu wu bwandau! ²⁰ Mwe naha, hima fwele tani wui tau ni kalapus tau hinga ku ra ki kunu wu yelongoni ra'aindani, kui mwa'ambwe ti wu humbundani, ele wui nimba gambo mwanji ki kunu ra'aindani, kunu ni yitirawaindani, e, kui warama ki kunu yetapendawani, kunu o sumbu hinga tini ete ku heisindawani wu tani kunu wu wosindau. ²¹ Ani huruhumba ani hei hei do mwanji hinga a sawekondau: O sumbu hinga nunu ki sukwaro ti, nunu kwambu ki nu eti nambwe, nimba nu akini nu lembeniro.

E, hima fori hi rihi tini rasai kinani ri sumbu tini amwei ri sawe ki au rini saiwa, ani okwe o hingambwa amwei a sawe ki au ani saindau. Woro apa ambwatinambwati hima forito bwandau mwanji hinga kunu a sawendau. ²² Woro kale hima wunu Hipuru himako'o? O hinga ti nawa, ani okwe Hipuru hima. Kale hima wunu Isurel hima'a?

Wowa ani okwe Isurel hima. Wunu Epuraham i chechehimache'e? Ani okwe Epuraham i chechehimache. ²³ Kale hima wunu Kurais i tau ra himache'e? Ani ambwatindau hima forito bwandau hinga a bwandau. Ani Kurais tau a randau bomo ti wunu a dikiro: Ani tau kwambu a randaro ti wunu a dikiro. Kalapus ki wu ani rawarundaro ti wunu a dikiro. Hima le numbo miyafu wu ani tanambwandawani ani hano tumbwa takai, o sumbu hinga ti ando wunu a dikiro. ²⁴ E, Juta hima kupu le lamechele kupu ki wu ani tanambwa tanambwawani i ini 39 hinga ya sukwa. Woro o sumbu hinga ani ki sukwaro ti numbo tapa'angi hinga ani ki sukwaro. ²⁵ E, duwe namili gasa kumbo ki wu ani tanambwaro. Numbo funda ri humokuto tiki wu ani ekehero. Numbo namili sipi ti kapwawowani soluwara ki walambe ani ikoro. Wokowani tapwaki fonga niliki fonga soluwara tenge ki ete ani ichi'uchandaro. ²⁶ Gisi miyafu naha numbo hime ti ani indaro. Wondawani fwa tiki walambe ani ikoro. Numbo tiki kapwa hima lei tapa tiki walambe ani ikoro. E, ele ai hima kupu lenga ele biya hima kupu fwelenga walambe ya wu ani wosindaro. Wondani ele hima da nambwe michi tiki walambe wu ani wosikondawani ele ko laka ki a raruwani walambe sumbu ya wu ani wosinda. Soluwara tiki walambe ya ani ikoro. Wondani hiparakambwe hinga wa'aisini gambondau hima lei wui tapa tiki walambe ani ikoro. ²⁷ Ani tau kwambu miyafu naha a randaro. Gisi miyafu niliki tau tapwaki tau a randani tuku kipe a tukuya nambwe. Uku sumbwe hi ti ani saindani iche ti ani handaro. Wondawani gisi fwele ahirahi nambwe a daro. Tikiningo ti ani andawani, hima tape ichakino mwa'ambwe ti ani heifundaro.

²⁸ Woro ele tombwa mina, ele sios hinga wunu keke tinda ete inaka omwesika ani hambwandau sumbu to gisi gisi nomo ti ani handau. ²⁹ Hima fori yakinanda nambwe'e? O hinga ti nawa, ani okwe a yakinanda

nambwe. E, hima fori kapwa sumbu ki ri hichakoro'o? O hinga ti nawa, ani o sumbu hinga keke inaka emendiki naha ani ki sukwandau.

³⁰ Woro hi ahi a rasaino numbo tumbwa dau ti nawa, kwambu fo ani ki da nambwe mwanji tini a saweni hi ahi a rasaikondau. ³¹ Nui Apukolaka ri Jisas, ri Yapai Gotri, hi rihi ti gisi gisi ma nu rasainda, woro do Gotri ri hambwasindau, nimba a gambonda nambwe.

³² Damasukas ko tiki a dawani king Aretas tako tokwe dau kiyap fori hima fweleni ri sawesiwani Damasukas ko laka ki rarususirasindau lengenumbo ki wu enindani ya wu ani nikisinda, ani iwa wu ani toro'inji kinani. ³³ Wondawani hiparakambwe fweleto topokowe tiki wu ani rawaisini o ko laka ni haweini injiro ini ki dau winduwa sopu ki hoko tokwe ya wu ani rakai. Wosiwani kari kiyap tapa ti a yehimasini ani akini ani iro.

12

Pol miya hipisini heiwani Gotri mwa'ambwe fwele rini mekuro

¹ Hi rasai bomo ti ani hambwawani kipe hinde nunu okula kumbwa. Woro numbo ba fo nambwe nawa, hi ahi ti ya a rasai. Ani miya a hipisiwani Apukolaka ani mekuro yani mwanji fweleni a sawekondau. ² Ani Kurais keke dau hima forini ani hambwandau, imbihumbwa ori hima hima tape tinga ri dawani Gotri kaumbwa naha ki dau hewen ko ki rini rakausiwani asama ti 14 hinga iro. Woro hima tape tinga ri iro po'umo, hima tape ri andosini ri iro, ani a hikisandau. Gotri tombwa ri hambwanda. ³⁻⁴ Woro do mwanji numbwa ani ai a sawekonda. Ani hima mwe ri ani hambwanda. Gotri hewen ko tiki rini rakauro. Hima tape tinga ri iro po'umo, hima tape ri andosini ri iro, ani a hikisandau. Gotri tombwa hambwandau. Woro hewen ko ki ri mendiwani hima leto bwanda nambwe mwanji lenga

hima leto bwa ki minambwe naro mwanji lenga ya bwa.
⁵ Ani ori hima hinga ni hi rihi a rasai ki. Woro, hi ahi tini a rasai hinga. Anjenga hi ahi a rasai kinawa, kwambu fo ani ki da nambwe mwanji tini a saweni hi ahi a rasaikondau.

⁶ O mwe naha, hi ahi tini a rasai ki ani okokonawa apa ambwatinambwati hima hinga hinde a sira kumbwa. Mina. Hinde wowani, ani mwanji mwe naha kumbwa a bwandau hima. Woro hi ahi tini a rasai ki ani hambwanda nambwe. Hinde wowani, ai okokona ti hima leto nin-dumwasari hima kipe naha ani nano ti, a diyaha. Ani ai okokona ti kale sumbu hinga a wosindau ti ku heini, e, Gotri mwanji a bwandau bomo ti ku mendini pwe ani ni ku bwe hambwa.

Pol i hima tape ki lame hinga rini yehekundau

⁷ Do mwanji Gotri ani mekusiro ti, sumbu omwesika naha. Woro o sumbu ni hi ahi a rasaino ti keke Gotri hima tape ahi ki lame hinga ani yehekuno nomo foti ya ri ani ha. Woro lame mwe ti, Saiten tau ra himache rito ani yendau. O sumbu hinga ri ani wosindau ti, hi ahi tini omwesika a rasai ki ani hambwawani ri ani wosindau.
⁸ Numbo namili Apukolaka o sumbu ni rani ri humbwe ki rini ani uchahambwaro. ⁹ Wowani ka hinga ri ani sawero, “Ai hima keke wo sumbu tinda mini ki talesindau. Hinde wowani, kwambu ahi ti hima i kwambu ki simiyafundau hima ni kwambu omwesika ani handau.” O keke apa ani kwambu nambwe hima hinga a dau keke sembe nomo ani hambwa hinga, mina, nimba ete ani eripe'aripendano. Hinde wowani, o gisi naha kumbwa Kurais i kwambu ti ani ki o talekondau. ¹⁰ Kurais hi keke ani ai kwambu ki a simiyafundau sumbu ti, hima le hi wu ani rakaindau sumbu ti, ele nomo ambwe nomo ambwe ani ki raundau sumbu ti, e, hima le walambe wu ani wosindau sumbu ti, ele sumbu ani ki sukwandau tini ani eripe'aripendau.

Hinde wowani, kwambu nambwe a dano gisi naha ki kwambu ti ete a torondau.

Pol Korin kipe sembe ha himako ni okulandau

¹¹ Dele mwanji a sawendau ti, ambwatinambwati hima to bwandau hingambwa a bwandau. Kunu sumbumari ku ani ekichawanimbwa kale mwanji kunu a bwandau. Woro ele biya himako mina, kundo a randaro tau ni ku ani ohounapo, sumbu kipe naha ku wosikoro. Mwe naha, ani hi nambwe hima, woro ani kale “mwaseni etiro Jisas Himache” kuhi lei tako tokwe a dasini tau a randa nambwe. ¹² Ani sembe ahi ti kwambu a fwesini kui nindo ki tau kwambu ti a randani, Jisas Himache hinga ani etiro sumbu ni kunu a mekundaro. Tau ahi mwe le kale: Gotri kwambu himiki hinga amwei sukwaro sumbu ti, kwambu ga dau sumbu ambwe sumbu ambwe le, e, hima fwele apapanani Gotri kwambu heindau sumbu kwambu le. ¹³ Ani ele biya sios ni a wosiro hingambwa kunu a wosiro. Bwele mwa'ambwe hinga foni wunu a chikiro hinga kunu a chiki nambwe? Ani hambwawani mwa'ambwe funda naha ri kunu a chiki nambwe po. Ani kui mwa'ambwe fweleni a leningini a rata nambwe. Woro o ai kapwa sumbu ti ma rani ku humbwe!

¹⁴ Ani apa kunu tambwa numbo namili ai a ta ki ani otokunasini a dau. Woro a tani kui mwa'ambwe le ku ani ha kinani hinde kunu ani ekichasi kumbwa. Ma ku mendi, ani kui mwa'ambwe ti hinde a ra'ai kumbwa, ani kunu numbwa a rata ki. Ku hambwanda, che le mwa'ambwe fwele wakini nuwai yapai ni yakwanda nambwe, mina, nuwai yapai tombwa mwa'ambwe le wakini che leni yakwandau. ¹⁵ Wondau hingambwa ele mwa'ambwe ahi ga ai himamwale ga tinda ete kunu ani okula ki ani ohumbwe ki ani okokonasindau. Woro sembe ahi ti kunu naha keke ete a wondawani, ani keke ku wondau sumbu ti ai rai rai indau'u?

¹⁶ Woro hima fwele ka hinga wu ani sawendau: “Mwe naha, rini nui mwa'ambwe ti amwei ri ra'ainda nambwe, woro rini hima i sembe tini yendani ele ri nimba gambo mwanji ki nunu ni ri sawe sawe sumbumari tiki nimba nunu ri yelongondau.” ¹⁷ Hinde hinga ku hambwandau? Kunu tambwa a humbwewani iro hima forito mwanji gambo fweleni kunu ri sawewani mwa'ambwe kuhi fwele ani tambwa ri rataro'o? ¹⁸ Taitas ni ani ekichani nui hiparakambwe foringa kunu tambwa a humbwewani opi iro. Woro Taitas to mwanji gambo fwele kunu ri sawesini mwa'ambwe kuhi ri ra'airo'o? Nunu inaka funda nu hambwani numbo funda rukumbwa nu ichi'uchanda nambwe'e? Ka tini ma norukweni ku hambwa.

¹⁹ Ani hambwawani do chengi nu kairo ti, nu wosiro sumbu tini kui miyaningisopo ki kipe nunu ku na kinani nu sawekawendau hinga ku hambwandau'u? O hinga mina. Nunu Kurais ki nu dasini Gotri miyaningisopo ki dele mwanji kunu nu sawendau. Ai nau le, do mwanji kunu nu sawendau ti, kui sembe ha sumbu tini nu okulandau. ²⁰ Woro ani gamweche ri ani aki aki ka hinga ani hambwandau: Apa foki kunu tambwa a tani kunu ani hei ki ani okokonandau hima hinga ku da nambwe si ki. Wowa apa kunu okwe ku ani heiwa o ku hei kinani ku okokonandau hima hinga a da nambwe si ki. Foki apa kale sumbu ambwe sumbu ambwe kunu ki da ki. Anangiya sumbu ti, hiparakambwe ni sembe kapwa hambwandau sumbu ti, sembe enge a sumbu ti, nerimbe fisi ki anangiyandau sumbu ti, saweholiyandau sumbu ti, hima leni gumwa tokwe sawendau sumbu ti, sawefumbwafundau sumbu ti, e, lo mwanji ni yetupwasini sahumwandau sumbu ti apa da ki. Ani ele sumbu hinga tini au hinga ani akindau. ²¹ Foki kunu tambwa ani ai iwa Gotri kui miyaningisopo ki ani ni ri rakaiwa huruhumba ani hei ki. Foki ele himiyama hurahama miyafu imbihumbwa ana'okokonani wosindau

sumbu ti, hima i humwe sawendau sumbu ti, e, au saini wosindau sumbu ti wu wosindaro ti, ele kapwa sumbu wuhi gumwa wu si nambwe wu dau keke ani ichaka ki. Ani o hinga keke ani akisindau.

13

Korin le sembe ha sumbu wuhi ti norukweni sa wu aulinda

¹ Ani kunu tambwa a tawa numbo namili ya indau. Woro hima fisi'i namili wunu o mwanji hingambwa wu bwawa apa o mwanji to ete dawa, o mwanji ni mwe naha o nu nakonda. ² Imbihumbwa kapwa sumbu wosindaro hima lenga, ele biya hima anandi lenga kunu ni a sawekondau. Mwanji mwe imbihumbwa numbo fisi ki kunu tambwa ani iro gisi ki kunu a sawehambwaro. Woro hingambwa apa ani apahime a dasini do ya ai kunu a sawekonda. E, kunu tambwa ani ai tawa apa kapwa sumbu wosindau hima le hinde nimba wunu ani heisi kumbwa. ³ Ai takisopo ki Kurais mwanji ti mwe naha ri bwandau'u, woro o tini ku hambwa kinani ete ku gindau. Woro apa ma ku hambwa. Kurais gamweche ri kunu keke ri halihopwenenda nambwe. Mina. Kunu keke tau kwambu naha ki ri randau. ⁴ Mwe naha, imbihumbwa rini kwambu ri toro nambwe hima minde hinga ri dawani me yapweke tiki rini yero. Wosiwani Gotri kwambu keke apa himamwale tinga ya ri dau. Woro hingambwa nunu okwe rini ga nu anangausini nunu kwambu nu toro nambwe nu dau. Woro, Gotri kwambu kumbwa nunu himamwale nu torosini rini ga ete nu dakondau. Do kwambu nu torosindau ki kunu ni nu okulandau.

⁵ Woro kunjenga kui sembe tini ma ku ai silinehei, sembe ti mwe naha ku hasini ku dau'u, mina, kunjenga ma ku ai kilinehei. Jisas Kurais kui sembe we ki ri dau tini ku hambwanda nambwe'e? E, minambwe ti nawa, sembe ha sumbu kuhi o chiki hingambwa mina. ⁶ Woro

ani hambwandau, nunu ni ku heini ka hinga o ku hambwakonda, sembe ha sumbu nuhi ti o chiki hingambwa nu dau. ⁷ Kapwa sumbuche fori ku wosi nambwe ku da kinani Gotri kunu ri okula ki rini nu uchahambwandau. O sumbu hinga nu wosindau ti, hima le tau nuhi ni wu heini o chiki hingambwa wu hambwa kinani nu wosinda nambwe, mina, nui okokona ti kundo sumbu kipe tini ku wosi ki, nunu sa biya da, ele hima tau nuhi ni heini o chiki hingambwa wu hambwa nambwe nawa sa biya wu bwanda. ⁸ Nu hambwanda, nunu mwanji mwe naha tini nu yitirawaisini sumbuche fo nu wosi hinga. Mina. Nunu mwanji mwe naha kekembwa ele tau nu rano. ⁹ Nunu kwambu nu toro nambwe nu dawa, e, kundo kwambu ku torowa, nunu o hinga tini nu eripe'aripenda. Nunu Gotri ni gisi gisi nu uchahambwandau ti, sembe ha sumbu kuhi ti kwambu naha ki ku eti kinani nu uchahambwandau. ¹⁰ Apahime do a dasini do chengi kunu a kaindau bomo mu mwe naha ti oto. A tani kunu ga a dasini Apukolaka ri tau a ra kinani ri ani haro kwambu ki kunu ani ekichasi ki a diyahandau. O kwambu hinga ri ani haro ti, walambe sumbu kunu wosi ki mina, kui sembe ha sumbu tini ani okula ki ri ani haro.

Mwanji tipa fo

¹¹ Ai hiparakambwe le, apa mwanji ahi ti ya humbundawani, o kunu a wese'anda. E, sembe ha sumbu kuhi ti kwambu naha ki ya sa eti. A bwaro mwanji ti ma ku mendi. Inaka funda naha ri ku hambwasini sembe wahapi ki ma ku da. Wondawa hima keke woni sembe wahapi ki dau Gotri kunu ga o ete ri dakonda.

¹² Tapa ma ku anayengunandani ma ku anawese'anda.
¹³ E, Gotri himiyama hurahama le tinda ete wese'a wuhi ti kunu wu humbwero.

¹⁴ Nui Apukolaka ri Jisas Kurais ri hima keke wo sumbu ti, Gotri hima keke wondau sumbu ti, e, Gotri Himamwale kipe ga nau ku ananjindau sumbu ti, kunu ga ya sa ete da.

Kwanga New Testament

The New Testament in the Kwanga Language of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Kwanga long Niugini

copyright © 1992 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kwanga

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Jul 2019 from source files dated 23 May 2019

9b9d210f-fdb8-5c15-b5b1-101223ee7f43